

Hans Mortensen, stjóri á fiskivinnutinginum:

Vit skulu bert hava fýra vanlig flakavirki

Denturin skal harafturímóti leggjast á fleiri góðskingarvirki

Vit skulu í mesta lagi hava fýra flakavirki í Føroyum, sum í mun til 40–45.000 tons í dag, koma at framleiða 10–15.000 tons av lidnum flaki árliga.

Hetta segði Hans Mortensen, stjóri og stigtakari til Sundsdepilin í einum fyrilestri á fiskivinnutinginum í Norðurlandahúsinum friggjakkvöldið.

Hans Mortensen legði fram eitt uppskot um ein framtíðar góðskingaridnað Føroya. Hann gjørdi tó vrt við, at hetta uppskot bert var ein grov strikumynd.

Á eini stórar talvu hevði hann býtt upp Føroyar í seks umráði og vísi so á, hvussu góðskingaridnaðurin og annar fylgjidnaður eigur at skipast í framtíðini.

Tey fýra flakavirkini hann umrøddi skulu vera í hesum økjum: eitt í Suðuroynni, eitt í Suðurstreym/Suðureysturoy, eitt í Vágum/Vestmanna og eitt í Norðoyggjum/Norðureysturoy.

Síðani nevndi hann, at tað skulu vera eini 8–12 góðskingarvirki, sum koma at liggja um alt landið. Harumframt skulu vera góðskingarmiðstöðir og skiljivirki fyri slógv og innvøl.

Hans Mortensen segði annars:

Lagt til rættis: jan
Myndir: kalmar

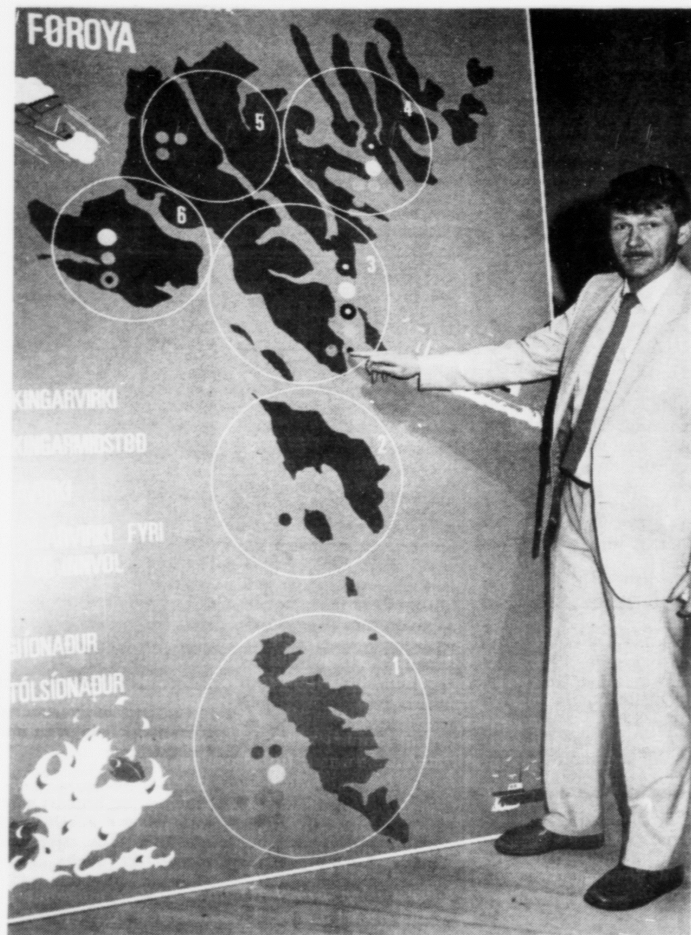

— Framtíðar framleiðsluvinnan skal fyrst og fremst grundast á, at hon ber seg figgarliga. Eg veit væl, at hjá mongum er ein lönandi vinna ikki tað avgerandi. Eg veit væl, at hjá mongum er tað mest avgerandi at skapa arbeiðspláss, lönandi ella ikki. Hesum hugsunnarhátti mugu vit sleppa úttan so, at serligar umstøður gera tað neyðugt at bróta meginregluna. Nakað sum tíverri alt ov mangan verður gjørt í Føroyum, við skeivum ilögum og missi av stórum virðum sum fylgja.

Vit eiga heimsins reinastu og bestu ráveru — vit eiga heimsins bestu fiskimenn — vit eiga kring landið okkara kvinnur og menn, sum ikki eru bangin fyrri at taka ódnartak — og vit eiga eitt útbyggt samfelag. Skulu vit so ikki kunna skapa eina vinnu, grundað á sunnum figgarligum stöði?

Jú, tað kunnu vit — og hetta á ein tilikin hátt, at sjálvt tær minstu bygdur kunnu ognast mennandi og skapandi idnað.

Um framtíðar góðskingaridnað Føroya segði Hans Mortensen, at hann eigur at verða bygdur á hesar grundreglur:

Á fiskivinnutinginum visti Hans Mortensen fram eina stóra talvu, sum sýnir framtíðar góðskingaridnaðin í Føroyum. Hann segði, at stórt arbeiði og kanningar eru grundarlagið fyri hesi talvu og visti á, at sjálvt við eini ráverumongd svarandi til 75–80% av núverandi, so vil ein góðskingaridnaður kunna tvífalda útflutningsvirði okkara stavandi frá ráverum frá heimaleiðini og hetta enntá við væl minni veiðikostnað.

1. Skilagóð stovnsrekt við góðsku frumum mongd
2. Gjøgnum vørmenning 100% útnyttan av allari ráveru uttá miss av einum einasta grammi
3. Gjøgnum dynamiskan sölustovn bert 100% góðskaðar vørur av landinum
4. Veidda og góðsking á sunnum figgarligum grundarlagi uttan studning

Og víðari segði Hans Mortensen:

— Framtíðar góðskingaridnaður Føroya er bygdur uppá, at vit skulu hava virki kring landið við nokrum fáum stórum eindum sum drivkraft.

Strikamyndin sigur ikki, at hetta ella hatta virkið skal liggja her ella har, men gevur yvirflit yvir, hvørji virki og innan hvat umráði av Føroyum tað skal liggja, her býttar sundur í 6 umráði eins og kortið visir.

Strikamyndin byggir eisini á, at vit skulu brúka góða samferðslunetið, sum vit hava í Føroyum í dag, við einari flutningskipan millum virkini.

Men hvussu við ráveru grundarlagnum?

Tað er ein sannroynd, at ávisir partar av stovnunum á heimaleiðini eru hóttrir av ov stórar veiðu, og um veiðutrýstið heldur fram ótálmað, er vandi fyri, at alt grundarlagið undir framtíðar góðskingaridnað Føroya fellur burtur.

I hesari strikumynd fyri framtíðar góðskingaridnað Føroya er veiðumongdin sett niður til umleið 75–80% av núverandi.

Við hesum ráveru grundarlagi verða hesir virkisbólkar:

Flakavirki
Skiljingarvirki fyri slógv og innvøl
Góðskingarvirki
Góðskingarmiðstöðir

Flakavirki

Hans Mortensen helt, at tað eiga at verða í mesta lagi 4 flakavirki í Føroyum, í økjum 1, 3, 4 og 6 (si kort), sum í mun til 40–45.000 tons í dag, koma at framleiða 10–15.000 tons av lidnum flaki árliga.

Ráveran til flakavirkini verður bert tann besti fiskurin so sum toskur og hýsa. Burtur úr góðskuráveruni skal bert dygdarflak framleiðast, sum er klártil kundan at keypa úr diskunum í supermarknaðinum. Dygdarflak eigur í mesta mun at verða útflutt fekt.

Ein partur av framleiðsluni verður sendur til eina av góðskingarmiðstöðunum til framleiðslu av lidnum rættum.

Fløk, sum ikki lúka tey strongu krøv um góðsku fyri útflutningi, verða somuleiðis send góðskingarmiðstöðini til víðari viðgerð t.d. panering, royking ella annað.

Øll tann ráveran, vit kalla slógv og allar innvølur, verður sent til skiljingarvirkið í einum friskleika, so góðskingarmøguleikarnir verðveitast.

Øll onnur fiskasløg, sum ikki verða brúkt til flak, og sum í dag mangan ikki verða umsett til tað útflutningsvirði, tey í veruleikanum hava, verða

